

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Філологічний факультет
Кафедра германської філології**

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступниця директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

17. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

освітньо-професійної програми **Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська**
підготовки бакалавра
за галуззю знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальності **035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська**

Вінниця 2024

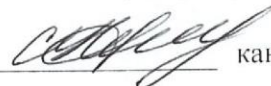
Робоча програма освітнього компонента 17. Теоретична фонетика курс з підготовки бакалаврів за галуззю знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

РОЗРОБНИК:

Аліна КУШНІР, доктор філософії, старший викладач

СХВАЛЕНО

Вченою радою філологічного факультету
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова канд. філол. наук Олена КОЛОМІЄЦЬ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська»

 канд. філол. наук Олена КОЛОМІЄЦЬ

Робочу програму затверджено і схвалено на засіданні кафедри германської філології

«28» серпня 2024 р., протокол № 1

Завідувач кафедри канд. пед. наук Ірина ГОЛОВСЬКА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Статус освітнього компонента: обов'язковий		
	Спеціальність 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська))			
Змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Рік підготовки: 2-й		
		Семестр: 3-й		
Лекції		Семінари	Практ.	
28 год.		-	20 год.	
Самостійна робота 42 год.				
Вид контролю: екзамен				
Загальна кількість годин – 90				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи здобувача освіти – 1,9 год.				

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «17. Теоретична фонетика» є ознайомлення здобувачів освіти із сучасними теоріями про фонетичну структуру англійської мови, правилами використання фонетичних одиниць в мовленні; формування вмінь застосовувати теоретичні положення курсу в своїй майбутній професійній діяльності.

Завданнями освітнього компонента є:

- узагальнити та систематизувати набуті знання здобувачів освіти з практичної фонетики про фонетичну структуру англійського мовлення та інтонаційні моделі;

- підкріпити набуті знання з практичного курсу фонетики теоретичними знаннями;

- навчити засадам фонетичного аналізу одиниць мови й мовлення;

- описати артикуляційну базу англійської мови, її фонемний склад, та позиційно-комбінаторні зміни фонем;

- удосконалювати вміння здобувачів освіти спостерігати, зіставляти й порівнювати фонетичні й фонологічні явища англійської мови з подібними явищами української мови;

- навчити здобувачів освіти розрізняти регіональні особливості англійської вимови;

- розвивати фонетичну усвідомленість, що передбачає здатність майбутніх філологів здійснювати аналіз фонетичного оформлення власного та чужого мовлення, причин відхилень від стандартної вимови та віднаходити шляхи уникнення артикуляційних і інтонаційних помилок;

формувати вміння користуватися сучасними інформаційними технологіями з метою самоосвіти і саморозвитку у подальшій професійній діяльності.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних

джерел

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

2.2.3. Фахові компетентності

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання.

РН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

РН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

РН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

РН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

ПРН 4. Володіє навичками аудіювання й створення текстів різних стилів і жанрів та застосовує ці вміння в процесі формування мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

ПРН 9. Використовує закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, застосовує різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, розуміє взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

ПРН 14. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1.

SEGMENTAL PHONETICS

Тема 1. Phonetics as a Branch of Linguistics.

The Subject Matter of Theoretical Phonetics. Branches and Divisions of Phonetics. Phonetics and Other Disciplines. The Use of Cognitive Approach in Teaching Pronunciation

Тема 2. Speech Sounds and Speech Process.

Speech Sound as a Physiological, Physical and Linguistic Phenomenon. Acoustic (Physical) Properties of Speech Sounds. Articulatory (Physiological) Aspects of Speech Sound. Stages of the Speech Process. Psychological Mechanism of the Speech Process. Peculiarities of People's Voices

The Subject-matter of Phonetics. The Nature of the Sound and Speech.

Тема 3. Phoneme and Phonology.

Functional Significance as Linguistic Aspect of Sound Production. The Nature of the Phoneme. Phonemes and Allophones. Types of Allophones. Phonetics and Phonology

Тема 4. Methods of Phonological Analysis.

Methods of Comparative Analysis. The Distributional Method. The Semantic Method. Phonological Opposition. The System of Phonological Oppositions in English. Interrelations Among the Phonemes of One Language. Phonological schools

Phoneme VS Allophone. Methods of Phonological Analysis.

Тема 5. Transcription.

Phonetic and Phonemic Transcription. Adrian Underhill's Approach

Phonetic and Phonemic Transcription.

Тема 6. The System of English Consonants.

Classification of Speech Sounds. Comparison of English and Ukrainian Sound Inventories. Classification of Consonants. Methodological Classification of English Consonants for Teachers/Learners of English. Typical Mistakes of Ukrainian Learners in Mastering English Consonants

Тема 7. The System of English Vowels.

Classification of Vowels. Methodological Classification of English Vowels. Typical Mistakes of Ukrainian Learners in Vowel Production

Classification of Vowel and Consonant Sounds in the English Language.

Тема 8. Modifications of the Sounds in Connected Speech.

Joining Sounds Together. Merging of Stages. Interpenetration of Stages. Assimilation, Accommodation, Elision. Types of Assimilation. Degrees of

Assimilation. Direction of Assimilation. Kinds of Assimilation

Comparison of Assimilation in English and Ukrainian. Modification of English Vowels in Connected Speech. Traditional Use of Unreduced Vowels. Sound Alternations

Alternations and Modifications of Sounds in the English Language.

Модульна контрольна робота №1.

Змістовий модуль 2.

SUPRASEGMENTAL PHONETICS

Тема 9. **The Phenomenon of the Syllable.**

The Syllable as a Phonetic and Phonological Unit. Theories of Syllable Formation and Syllable Division. Syllabic Formation. Syllable Division

Тема 10. **Word Accentuation.**

The Nature of Word Stress. Types of Word Stress. Degrees of Word Stress. Placement of Word Stress. Tendencies in the Placement of Word Stress. Functions of Word Stress

Syllable Division. Word Stress.

Тема 11. **Intonation and Prosody. Tonograms.**

The Role of Intonation in Language. Prosodic Units. Prosodic Subsystems. Meanings and Functions of Prosody. Prosodic Interference. Typical Mistakes. Tonograms. Nuclear Tones. Scales. Functions of Nuclear Tones

The Role of Intonation in the Language. Prosody. Intonation Patterns.

Тема 12. **Territorial varieties of the English Language.**

Regional diversity of English. British Received Pronunciation

General American. Styles of speech

Territorial varieties of British English. General American.

Модульна контрольна робота №2.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	аудиторні	у тому числі		
лекції			Семінари / практичні *	самоств. робота	
Змістовий модуль 1.					
SEGMENTAL PHONETICS, 42 балів					
Тема 1. Phonetics as a branch of linguistics	4	2	2	-	2

Тема 2. Speech sounds and speech process	4	2	2	-	2
2.1. The Subject-matter of phonetics. The nature of the sound and speech	4	2	-	2	2
Тема 3. Phoneme and phonology	4	2	2	-	2
Тема 4. Methods of phonological analysis	4	2	2	-	2
4.1. Phoneme VS Allophone. Methods of phonological analysis	4	2	-	2	2
Тема 5. Transcription	4	2	2	-	2
5.1. Phonetic and phonemic transcription	4	2	-	2	2
Тема 6. The system of English consonants	4	2	2	-	2
Тема 7. The system of English vowels	4	2	2	-	2
7.1. Classification of vowel and consonant sounds in the English language	4	2	-	2	2
Тема 8. Modifications of the sounds in connected speech	6	4	4	-	2
8.1. Alternations and modifications of sounds in the English language	4	2	-	2	2
Module test №1	2	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем I	56	30	18	12	26
Змістовий модуль 2. SUPRASEGMENTAL PHONETICS, 28 балів					
Тема 9. The phenomenon of the syllable	4	2	2	-	2
Тема 10. Word accentuation	4	2	2		2
10.1. Syllable division. Word stress	4	2	-	2	2
Тема 11. Intonation and prosody. Tonograms	4	2	2	-	2
11.1. The role of intonation in the language. Prosody. Intonation patterns	4	2	-	2	2
Тема 12. Territorial varieties the English language	6	4	4	-	2
12.1. Territorial varieties of British English. General American	6	2	-	2	4
Module Test №2	2	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем II	34	18	10	8	16
Усього годин	90	48	28	20	42

5. Теми семінарських занять
не передбачені навчальним планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / 2	The Subject-matter of phonetics. The nature of the sound and speech	2
2.	1 / 4	Phoneme VS Allophone. Methods of phonological analysis	2
3.	1 / 5	Phonetic and phonemic transcription	2
4.	1 / 7	Classification of vowel and consonant sounds in the English language	2
5.	1 / 8	Alternations and modifications of sounds in the English language	2
6.	1	Module test №1	2
7.	2 / 10	Syllable division. Word stress	2
8.	2 / 11	The role of intonation in the language. Prosody. Intonation patterns	2
9.	2 / 12	Territorial varieties of British English. General American	2
10.	2	Module Test №2	2
Разом			20

7. Теми лабораторних занять
не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / 1	Phonetics as a branch of linguistics	2
2.	1 / 2	Speech sounds and speech process	2
3.	1 / 2	The Subject-matter of phonetics. The nature of the sound and speech	2
4.	1 / 3	Phoneme and phonology	2
5.	1 / 4	Methods of phonological analysis	2
6.	1 / 4	Phoneme VS Allophone. Methods of phonological analysis	2
7.	1 / 5	Transcription	2
8.	1 / 5	Phonetic and phonemic transcription	2
9.	1 / 6	The system of English consonants	2
10.	1 / 7	The system of English vowels	2
11.	1 / 7	Classification of vowel and consonant sounds in the English language	2
12.	1 / 8	Modifications of the sounds in connected speech	2
13.	1 / 8	Alternations and modifications of sounds in the English language	2
14.	2 / 9	The phenomenon of the syllable	2
15.	2 / 10	Word accentuation	2
16.	2 / 10	Syllable division. Word stress	2
17.	2 / 11	Intonation and prosody. Tonograms	2

18.	2 / 11	The role of intonation in the language. Prosody. Intonation patterns	2
19.	2 / 12	Territorial varieties of the English language	2
20.	2 / 12	Territorial varieties of British English. General American	4
Разом			42

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «17. Теоретична фонетика» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Методи навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з ОК «17. Теоретична фонетика» застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: екзамен; студентські презентації; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на практичних заняттях та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за

екзаменаційними білетами, кожен з яких включає два питання та практичне завдання. Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - А, В, С, D, E, FХ, F).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи).

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання екзамену за рейтинговими показниками.

Критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання

Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на поглибленому рівні; розуміє проблеми теоретичної фонетики, сутність фонологічних процесів і просодичних явищ. Студент здатний самостійно використовувати знання, уміння на практиці для фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до проблем теоретичної фонетики, проводить самостійну науково-дослідну роботу.

Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідній елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.

Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на підвищеному рівні, Може усвідомлено застосовувати знання та вміння для

висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Пошук способів розв'язання завдань здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування завдань – фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.

Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних завдань – фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.

Оцінка «задовільно» (рівень досягнень E, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних завдань – фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Виконання дій при виконанні завдань частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень F, бали 1 - 34). Здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно

5.	60-63	Е	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса : [Вид. Букаєв Вадим Вікторович], 2019. 93 с.
2. Бровченко Т.О. Фонетика англійської мови (контрактивний аналіз англійської і української вимови): підручник Вид. 2-ге, переробл. та допов. Миколаїв: Вид-ро МДГУ ім. Петра Могили, 2005. 208 с.
3. Колесник О.С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови : навч. посіб. для студентів факультетів іноземних мов. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. 226 с.
4. Кушнір А. С. Theoretical Phonetics of the English Language : навчальний посібник. Вінниця : Твори, 2023. 121 с.
5. Маліманова Н. В., Меркулова Т. К. Вивчаємо теоретичну фонетику : конспект лекцій. Х : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2004. 84 с.

11.2. Допоміжна література

1. Нестеренко Н. М. Теоретична фонетика англійської мови (Theoretical English Phonetics) : посібник. Київ : Вид-во Ліра-К, 2021. 146 с.
2. Парашук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови : навч. посіб. для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 230 с.
3. Carley P., Mees I. M. American English Phonetics and pronunciation practice. Routledge/Taylor and Francis Group, 2019. 273 p.
4. Crystal, D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. 6th ed. Blackwell Publishing, 2008. 529 p.
5. Ladefoged, P. A Course in Phonetics. 6th ed. Wadsworth: Cengage Learning, 2011. 322 p.
6. Lodge, K. A Critical Introduction to Phonetics. Continuum, 2009. 244 p.
7. Mompean J. A., Fouz-Gonzalez J. Investigating English pronunciation trends and directions. Palgrave Macmillan UK, 2015. 357 p.
8. Noha T. Mastering the art of English pronunciation: a beginner's guide: English Phonetics and Phonemics, 2019. 301 p.

9. Odden, D. *Introducing Phonology*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2013. 338 p.

10. Pennington M.C., Rogerson P. *English pronunciation teaching and research: contemporary perspectives*. Palgrave Macmillan, 2019. 510 p.

11. Smakman D. *Clear English pronunciation: a practical guide*. Routledge, 2020. 209 p.

12. Smith R. *American English pronunciation*, 2015. 290 p.

13. Wells J. C., Davidson L. *Sounds fascinating: further observations on English Phonetics and Phonology*. Cambridge University Press, 2016. 223 p.

11.3. Интернет-ресурсы

1. A phonetic chart for British English URL: http://www.abelard.org/briefings/phonetic_chart_british_english.php#vowels

2. Agendaweb URL: <http://www.agendaweb.org/phonetic.html>